

Sygn. akt II C 1067/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 marca 2016 roku

Sąd Rejonowy Szczecin – Centrum w Szczecinie, Wydział II Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSR Urszula Persak

Protokolant: Michał Biezuński

po rozpoznaniu w dniu 16 marca 2016 roku w Szczecinie

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) w S.

przeciwko M. M. (1)

o zapłatę

oddala powództwo.

Sygn. akt II C 1067/15

UZASADNIENIE

W dniu 15 grudnia 2014 r. powód (...) w S. wniósł o zasądzenie na swoją rzecz od pozwanego M. M. (1) kwoty 2.370 zł wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od tej kwoty od dnia 1 października 2012 r. do dnia zapłaty. Nadto wniósł o zasądzenie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego w kwocie 600 złotych oraz opłaty skarbowej od pełnomocnictwa w kwocie 17 złotych. W uzasadnieniu pozwu pełnomocnik powoda wskazał, że strony 11 października 2011 r. zawarły umowę o numerze (...) o kształcenie na niestacjonarnych studiach drugiego stopnia na kierunku Logistyka w roku akademickim 2011/2012 na (...) ((...)). Dnia 11 czerwca 2012 r. pozwany został skreślony z listy studentów z powodu braku zaliczenia semestru w wymaganym terminie. M. M. (1) odwołał się od powyższej decyzji i uzyskał zgodę Prorektora ds. Studenckich (...) w dniu 28 czerwca 2012 r. na powtarzanie pierwszego semestru studiów w roku akademickim 2012/2013. Za usługę tę powód obciążył pozwanego opłatą w wysokości 2.370 zł, z terminem płatności do dnia 30 września 2012 r. Student nie uregulował tej płatności.

W dniu 3 lutego 2015 roku, w sprawie o sygn. akt: II Nc 3033/14, referendarz sądowy w Sądzie Rejonowym Szczecin-Centrum w Szczecinie wydał nakaz zapłaty zgodnie z żądaniem pozwu.

W dniu 20 lutego 2015 r. M. M. (1) skutecznie zaskarżył nakaz zapłaty sprzeciwem. W uzasadnieniu wskazał, że żądanie powództwa jest nieuzasadnione, albowiem nie przystąpił on do studiowania w roku akademickim 2012/2013. W oparciu o powyższy zarzut pozwany wniósł o oddalenie powództwa.

W dniu 17 listopada 2015 r. powód wniósł odpowiedź na sprzeciw pozwanego. Podtrzymał swoje dotychczasowe stanowisko, zaś argumentowi pozwanego zarzucił, że jest to nieoparte jakimkolwiek dowodami twierdzenie.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny.

W dniu 11 października 2011 r. (...) w S. zawarł z M. M. (1) umowę nr (...) o kształcenie na niestacjonarnych studiach (...) -go stopnia w roku akademickim 2011/2012 na kierunku Logistyka na (...). Zgodnie z §4 ust. 1 pkt 4 student był zobowiązany do wnoszenia opłat za świadczone usługi edukacyjne na zasadach określonych w aktach wewnętrznych uczelni.

Niesporne, nadto:

- umowa k. 11-12.

Senat (...) uchwałą nr 50/2012 z dnia 5 lipca 2012 roku określił rodzaje usług edukacyjnych, za które pobiera opłaty oraz zasady pobierania opłat, a także sposób i terminy ich uiszczania. Opłacie podlega między innymi powtarzanie semestru na studiach stacjonarnych lub niestacjonarnych z powodu niezadawalających wyników w nauce, a wysokość tej opłaty (jak i pozostałych opłat za świadczone przez (...) usługi edukacyjne, zgodnie z § 4 uchwały) określa zarządzeniem Rektor Uczelni (§ 1 i § 8 uchwały). Natomiast § 5 uchwały stanowi, iż obowiązek odpłatności za usługi edukacyjne, o których mowa w § 1 (w tym za kształcenie studentów na studiach niestacjonarnych) powstaje na podstawie pisemnej umowy zawieranej przez rozpoczęciem świadczenia usług egzekucyjnych przez (...) ze studentem. Odmowa podpisania przez studenta umowy z Uniwersytetem (...) skutkuje odmową świadczenia przez (...) usług, których umowa dotyczy. Uchwała weszła w życie z dniem podjęcie z mocą od roku akademickiego 2012/2013 (§ 26).

Dowód:

- uchwała k. 14-19.

Rektor (...) zarządzeniem nr (...) z dnia 17 lipca 2012 roku, obowiązującym w roku akademickim 2012/2013, określił wysokość opłaty za powtarzanie semestru na niestacjonarnych studiach stopnia II na kierunku Logistyka na (...) na kwotę 2.370 zł.

Dowód:

- zarządzenie z załącznikami k. 20-31.

Zarządzeniem nr (...) z dnia 22 września 2010 r. Rektor (...) zarządził publikację tekstu jednolitego Regulaminu Studiów (...). Zgodnie z § 26 ust. 3 tego aktu student zobowiązany jest do składania egzaminów, odbywania praktyk i spełniania innych wymogów przewidzianych w planie studiów i programie nauczania. Natomiast zgodnie z § 6 we wszystkich sprawach związanych z procesem dydaktycznym oraz tokiem studiów decyzje podejmuje dziekan lub upoważniony przez niego prodziekan, o ile nie są one zastrzeżone dla innych organów Uczelni.

Dowód:

- zarządzenie i uchwała k. 76-81

Rok akademicki 2012/2013 rozpoczął się 28 września 2012 r., zakończył zaś 25 września 2013 r. Semestr zimowy trwał do 25 lutego 2013 r.

Dowód:

- uchwała k. 75 – 75v

Pozwany M. M. (1) nie uzyskał zaliczenia I semestru w roku akademickim 2011/2012, wobec czego został skreślony z listy studentów decyzją z 11 czerwca 2012 r. nr (...)/ (...).

Pismem z dnia 26 czerwca 2012 r. pozwany wniósł o ponowne wpisanie na listę studentów i wyrażenie zgody na powtarzanie niezaliczonego semestru w roku akademickim 2012/2013.

Decyzją z 28 czerwca 2012 r. Prodziekan ds. Studenckich (...) uwzględnił odwołanie pozwanego i wyraził M. M. (1) zgodę na powtarzanie semestru I w roku akademickim 2012/2013. Jednocześnie pozwany został zobowiązany do uiszczenia kwoty 2.370 zł, tytułem opłaty za powtarzanie semestru, zgodnie z Zarządzeniem Rektora (...) nr (...) z dnia 16 czerwca 2011, z terminem płatności do 30 września 2012 r. Przedmiotowa decyzja została wydana pod warunkiem, którym było podpisanie i złożenie przez M. M. (1) w Dziekanacie Wydziału umowy dotyczącej powyższej decyzji w terminie 7 dni, pod rygorem odwołania decyzji.

Dowód:

- pismo k. 74,
- decyzja k. 13.

M. malec umowy powyższej nie podpisał i nie złożył w dziekanacie.

Niesporne

Dnia 4 lipca 2012 r. (...) w S. wystawił fakturę VAT nr: (...) na kwotę 2 370 zł, tytułem opłaty za powtarzanie semestru I w roku akademickim 2012/2013. Wobec bezskutecznego upływu terminu do zapłaty, pismem z 20 grudnia 2012 powód wezwał pozwanego do zapłaty. Pismem z 14 lutego 2013 r. (...) zawiadomił M. M. (1), że wobec nieuregulowania zobowiązań wobec Uczelni zostało wobec niego wszczęte postępowanie w przedmiocie skreślenia go z listy studentów. Decyzją z 1 marca 2013 r. pozwany został skreślony z listy studentów, zaś pismem z 15 kwietnia 2013 r. ostatecznie wezwany do uiszczenia opłaty za powtarzany semestr.

Dowód:

- faktura k. 34,
- wezwanie do zapłaty k. 35,
- pismo k. 36,
- decyzja k 37,
- pismo k. 38.

Sąd zważył, co następuje.

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie, wobec zostało oddalone w całości.

Stan faktyczny sprawy sąd ustalił w oparciu o dowody z dokumentów zaoferowanych przez stronę powodową. Dowody te nie budzą żadnych wątpliwości, co do ich prawdziwości, nie były kwestionowane przez żadną ze stron, co czyni je wiarygodnymi i przydatnymi do rozstrzygnięcia niniejszego sporu.

Bezspornym w sprawie było, iż pozwany z dniem 11 października 2011 r. rozpoczął studia (...) stopnia na kierunku Logistyka (...) w trybie niestacjonarnym w roku akademickim 2011/2012 r. Wobec niezaliczenia I semestru decyzją z 11 czerwca 2012 r. pozwany został skreślony z listy studentów. Wobec skutecznego odwołania od tego rozstrzygnięcia decyzją z 28 czerwca 2012 r. M. M. (1) został przywrócony na listę studentów. Decyzja ta została jednak wydana warunkowo. Ponowne wpisanie pozwanego na listę studentów uzależnione było od podpisania przez niego umowy dołączonej do tej decyzji. Ponadto umożliwienie pozwanemu powtarzania semestru wiązało się z koniecznością uiszczenia stosownej opłaty – 2.370 zł.

W pierwszej kolejności zauważyć należy, że zgodnie z art. 160a ust. 1 ustawy z dnia 27 lipca 2005r. Prawo o szkolnictwie wyższym, Dz.U.2012.572 (zwanej dalej ustawą) warunki pobierania opłat związanych z odbywaniem studiów, o

których mowa w art. 98 ust. 1 pkt 5 ustawy, oraz opłat za usługi edukacyjne, o których mowa w art. 99 ust. 1 pkt 1-6 ustawy, a także wysokość tych opłat określa umowa między uczelnią a studentem lub osobą przyjętą na studia, zawarta w formie pisemnej pod rygorem nieważności. Roszczenia wynikające z umowy przedawniają się z upływem trzech lat (art. 160a ust. 7 ustawy). Przepis art. 160a ustawy o szkolnictwie wyższym został wprowadzony mocą ustawy z dnia 11 lipca 2014r. o zmianie ustawy - Prawo o szkolnictwie wyższym oraz niektórych innych ustaw, Dz.U.2014.1198 i wszedł w życie z dniem 1 października 2014r., zaś na podstawie art. 32 ustawy zmieniającej stosuje się go także do umów w sprawie warunków odpłatności za studia lub usługi edukacyjne, o których mowa w art. 99 ust. 1 ustawy o szkolnictwie wyższym, zawartych przed dniem wejścia w życie ustawy zmieniającej, a więc i dodanego tą ustawą.

Punktem wyjścia dla oceny charakteru prawnego przedmiotowej umowy powinno być określenie charakteru działalności uczelni, jako podmiotu kształcącego studentów. Kształcenie na studiach wyższych stanowi zadanie publiczne, nawet wówczas, gdy jest realizowane przez uczelnie niepubliczne. W związku z tym uregulowane zostało przez bezwzględnie obowiązujące przepisy prawa administracyjnego tj. przez prawo o szkolnictwie wyższym i jego rozporządzenia wykonawcze. Konsekwencją takiego rozwiązania jest przyjęcie, że wszelkie kwestie dotyczące obowiązków i praw uczelni oraz studenta zostały poddane kontroli administracyjnej, co oznacza, że sąd cywilny wyłączony jest od ich rozstrzygnięcia i nie będzie władny rozstrzygnąć na przykład kwestii, czy student został prawidłowo skreślony z listy studentów wskutek niewykonania ciążyących na nim obowiązków. Jediną kwestią na gruncie relacji student-uczelnia (oczywiście w ramach powstałego między nimi stosunku administracyjnego) poddaną reżimowi prawa cywilnego jest odpłatność za studia. Zawiązany w tym zakresie stosunek zobowiązaniowy powstały między uczelnią, a studentem jest umową dotyczącą wyłącznie warunków odpłatności za studia. To nie umowa rodzi po stronie uczelni obowiązek przeprowadzenia studiów, ale przepisy prawa administracyjnego, podobnie jak nie na podstawie umowy, a na podstawie aktów administracyjnych (regulamin studiów, statut uczelni), do których uchwalenia uczelnia została upoważniona odpowiednimi przepisami prawa administracyjnego dokonywane jest np. skreślenie z listy studentów w przypadku nie uiszczenia płatności określonych w tej umowie, czy też przedłużenie czasu trwania studiów. Przedmiotowa zaś umowa cywilna dotyczy tylko odpłatności za zajęcia dydaktyczne, jest jedynie źródłem zobowiązań finansowych, jakie student powinien świadczyć w zamian za pobieranie nauki i uzyskanie dyplomu, nie wyczerpuje katalogu obowiązków studenta, ani też w żaden sposób nie określa, (bo nie powinna) obowiązków uczelni związanych z procesem kształcenia, nadmieniając jedynie, że płatność uiszczana jest za pobieranie nauki, czyli za realizowanie przez uczelnię swoich zadań. Skoro zatem nie określa wzajemnych uprawnień i obowiązków stron właściwych dla danego stosunku prawnego, to nie można przepisać jej przedmiotu umowy nazwanej. Konsekwencją przyjęcia takiego charakteru przedmiotowej umowy jest obowiązek stosowania w zakresie jej realizacji przepisów o umowie zlecenia, bowiem zgodnie z art. 750 k.c. do umów o świadczenie usług, które nie są uregulowane innymi przepisami, stosuje się odpowiednio przepisy o zleceniu. Usługą w tym znaczeniu jest zapewnienie studentowi realizacji programu studiów i uzyskanie dyplomu (której źródło jednakże stanowi nie sama umowa, a prawo administracyjne i wewnętrzne akty prawne uczelni wydane na jego podstawie). W umowie tego rodzaju muszą być ustalone stawki dotyczące wszelkiego rodzaju odpłatności za usługi edukacyjne, które może ewentualnie ponieść student. Ma to na celu ochronę studenta przed nieprzewidywanymi kosztami, ponieważ uczelnia nie może żądać od studenta żadnych opłat poza tymi, które są przewidziane w umowie. Dzięki umowie cywilnoprawnej student od samego początku studiowania wie, jakie opłaty będzie ponosił podczas swojej nauki na wybranej przez siebie uczelni. Dzięki takiemu rozwiązaniu w klarowny sposób zostają określone zasady i przede wszystkim student nie musi się obawiać nieprzewidywanych i nieznanych kosztów za usługi edukacyjne.

W dalszej części rozważań prawnych Sąd wskazuje, że obowiązek przedstawienia dowodów, zgodnie z przepisem art. 3 k.p.c. spoczywa na stronie, zaś ciężar udowodnienia faktów mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie (art. 227 k.p.c.) spoczywa na stronie, która z faktów tych wywodzi skutki prawne (art. 6 k.c.). Nie wymagają jednak dowodu – stosownie do przepisu art. 229 k.p.c. - fakty przyznane w toku postępowania przez stronę przeciwną, jeżeli przyznanie nie budzi wątpliwości co do swej zgodności z rzeczywistym stanem rzeczy. Nadto zgodnie z zasadą kontryktoryjności, rządzącą procesem cywilnym, rzeczą sądu nie jest zarządzenie dochodzeń w celu uzupełnienia lub wyjaśnienia twierdzeń stron i wykrycia środków dowodowych pozwalających na ich udowodnienie, ani też sąd nie jest zobowiązany do przeprowadzenia z urzędu dowodów zmierzających do wyjaśnienia okoliczności istotnych

dla rozstrzygnięcia sprawy (art. 232 k.p.c.). To strona powodowa, która domaga się zapłaty pewnej należności na drodze sądowej, winna co do zasady wykazać, iż należność ta – oznaczona co do wysokości, tytułu i daty płatności jej przysługuje. Powód w żaden sposób nie podolał powyższemu obowiązkowi. Przedłożone przez niego dokumenty okazały się niewystarczające do udowodnienia jego twierdzeń.

Przechodząc na grunt niniejszej sprawy wskazać należy, że rozważaniom Sądu podlegała w zasadzie jedna tylko kwestia, mianowicie to, czy w zaistniałym stanie faktycznym pozwany jest zobowiązany do zapłaty dochodzonej kwoty. W ocenie Sądu powód nie wykazał istnienia podstawy prawnej powstałego zobowiązania. Nie przedłożył bowiem umowy, której podpisanie przez M. M. (1) spełniłoby warunek, pod którym została wydana decyzja z 28 czerwca 2012 r. Tym samym, zgodnie z treścią tej decyzji przyjąć należało, że została ona anulowana. Powyższe oznacza, że po stornie pozwanej nigdy nie powstał obowiązek zapłaty kwoty 2.370 zł, tytułem opłaty za powtarzanie semestru. Powód nie przedstawił żadnej umowy zawartej z pozwanym, na mocy której mógłby domagać się od niego zapłaty kwoty dochodzonej pozwem. Co więcej, na rozprawie w dniu 7 grudnia 2015 r. pełnomocnik powoda oświadczył, iż umowa, o której mowa w decyzji z dnia 28 czerwca 2012 r. nie została podpisana przez pozwanego. Powyższe twierdzenia czynią powództwo bezzasadnym. Wobec powyższego zostało ono oddalone w całości.